

Melanoom in situ

Een melanoom in situ is een zeer oppervlakkige variant van een kwaadaardige moedervlek (melanoom). De kankercellen bevinden zich hierbij nog aan de oppervlakte van de huid en zijn nog niet in de diepere lagen gegroeid. Een melanoom in situ komt bij mannen en vrouwen voor.

Hoe ontstaat melanoom in situ?

Melanoom in situ ontstaat doordat pigmentcellen in de huid veranderen in kankercellen: dit zijn de melanoomcellen. Bij iedereen zitten er pigmentcellen in de onderste laag van de opperhuid. Deze cellen beschermen de huid tegen de schadelijke effecten van UV stralen. De risicofactoren voor het krijgen van een melanoom in situ zijn eigenlijk gelijk als die voor het krijgen van een melanoom:

1. Te veel ultraviolette (UV-) straling, vooral verbranding op jonge (kinder-) leeftijd kan het risico op een melanoom vergroten. UV straling zit niet alleen in zonlicht maar ook in bruiningsapparaten.
2. Huidtype. Mensen met een lichte huidskleur, met sproeten of blond/rossig haar, die moeilijk bruin worden en snel verbranden hebben meer aanleg om een melanoom te krijgen.
3. Erfelijke aanleg. Het risico neemt toe als er meerdere familieleden een melanoom hebben. Van de mensen met een melanoom in situ heeft 10% een familielid met huidkanker.

Hoe ziet melanoom in situ eruit?

Een melanoom in situ ziet er meestal uit als een onrustige moedervlek. Grillig begrensd, verschillende kleuren en een niet symmetrische vorm. Vaak groeit de moedervlek ook, maar dit merkt de patiënt niet altijd.

Hoe wordt melanoom in situ vastgesteld?

De dermatoloog (of soms een andere arts) heeft bij u de huid onderzocht en heeft het verdachte plekje weggesneden. De patholoog heeft dit weefsel onderzocht onder de microscoop. Bij u ging het om een melanoom in situ. De dermatoloog heeft uitgelegd wat dit voor u betekent.

Hoe wordt melanoom in situ behandeld?

Als de diagnose gesteld is, volgt er meestal een tweede operatie. De operatie wordt gedaan door de dermatoloog of een plastisch chirurg. Dit is afhankelijk van de plek waar het melanoom in situ zit.

De arts haalt bij deze operatie een stuk huid weg rondom het litteken, om de kans dat er kankercellen achterblijven zo klein mogelijk te maken.

Ook dit weggehaalde weefsel wordt weer microscopisch onderzocht. U heeft een aantal dagen na de operatie een afspraak bij de dermatoloog. U krijgt dan de uitslag van het weefselonderzoek.

Wat kunt u doen om een melanoom te voorkómen?

- Blijf tussen 11.00 en 15.00 uur in de schaduw.
- Draag een pet of hoed in de zon.
- Gebruik een zonnebrandcrème met beschermingsfactor 30 of hoger, op huiddelen die niet worden bedekt door kleding. Vergeet vooral niet op en om neus en oren te smeren.

Voor alle duidelijkheid: Zonnebrandmiddelen dienen om de huid te beschermen en dus niet, zoals zeer vaak wordt gedacht, om de tijd dat men in de zon kan blijven te verlengen en zeker niet om mooier bruin te worden.

Wat zijn de vooruitzichten voor een melanoom in situ?

Een melanoom in situ is dus een beginstadium van een huidkanker en zaait nog niet uit. Na behandeling van een melanoom in situ komt u meestal nog één keer terug voor controle van het litteken. Mensen met meerdere (onrustige) moedervlekken op de huid worden aangeraden om één à twee keer per jaar voor controle terug te komen.